

BARIŞ

YIL : 1 SAYI : 4 POLİTİKA FİKİR SANAT 1 HAZİRAN 1950

El değiştiren İktidar

Halka ve onun gerçek menfaatlerine yüz çevirmiş bir partinin bir seçim sonunda iktidardan düşmesi hayret uyandırmamak gerekti. Fakat itiraf edelim ki, hemen herkes için bu bir sürpriz oldu. Bugün demokrat kesilen Halk Partisi idarecilerinin, iktidarı, hamurunu bizzat kendi elleriyle yoğurdukları bir partiye bile devredeceklerine — onları hakiki çehreleriyle tanıyanlar için — inanmak zordu. Halkın menfaatlerini kendi tahakküm arzularına göre ölçen bir partinin, halkın iradesine boyun eğeceği, bu iradenin tecellisine imkân vereceği kolay kolay akla gelmezdi. Meğerki memleketin bugünkü iç ve dış siyasi durumu, bu durum üzerinde müessir yabancı kuvvetlerin arzu ve iradesine bağlı bir iktidar değişikliğinin zarureti önceden kavranılmış olsun. Demokrat Partinin «tarafsız» öğütçüsü Yalman bile Halk Partisinin iktidarı kolay kolay teslim edeceğine inanmıyor, «Memleketimizde küskünlük ve buhran havası dağılmazsa, iktidarın elinden en mükemmel bir kanun koparsak bile dürüst bir seçim cereyan edebileceğine ve iktidar ilk defa olarak zorbalık rol oynamadan, memleketimizde el değiştireceğine inanmak için çok safdil olmak icabettiğinin, iptidadan tam bir siyasi sulha varılmazsa, iktidar seçim sandığı başında hile yapmasa bile başka vasıtalarla meramını yürütmeğe çalışacağını» söylüyordu.

Halk Partisi idarecileri Yalman'ın işaret ettiği «Küskünlük ve buhran havası»ndan bir fırtına yaratmak için seçimlere daha üç-dört ay kala harekete geçtiler. Fiyasko ile neticelenen bir suiakst oyunu tertip edildi. İktidar, en güvenilir silâhı olan şiddet ve baskı politikasını muhalefetin elinde göstermeğe çalışarak tehditlerini, genel bir taarruzu haber veren kesif bir top ateşi gibi aralıksız bir şekilde yağdırmağa başladı. Ulus gazetesi ve iktidarın doğrudan doğruya veya vasıta ile idare ettiği diğer gazete ve dergiler, ileri ve barışçı neşriyata akrşı «Kalkın ey ehli vatan» şarkısının ilk provalarına başladılar. Sonra ne oldu. «Küskünlük ve buhran havası» nasıl dağıldı; nasıl bir «Siyasî sulha» varıldı? Burası malûm değil. Havalar birden bire yumuşadı, tehditli nutukların yerini yalvarır edalar aldı. Bu yumuşak hava, halkı yıllarca zulüm ve tahakkümü altında inleten, memleketi yabancılara peşkeş çeken bir partinin iktidardan düşürülmesine kâfi geldi. Fakat, Halk Partisi nasıl oldu da halka bu

(Devamı 11 inci sayfada)

(Okuyan adam) DAUMIER

Neden Sosyalizm?

Yazısı 3 üncü sayfada

Onbeş Günün Olayları

Birleşmiş Milletlerde:

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Trygve Lie Dünyada mevcut soğuk harbe son vermek, milletler arasındaki anlaşmazlıkların barış yolu ile hallini sağlamak amacı ile Washington Londra, Paris ve Moskovaya giderek dört büyük devletin ileri gelen devlet adamları ile istişarelerde bulunmuş ve bu meyanda Moskovada da epice uzun bir müddet kalarak Stalin dahil olmak üzere Sovyet siyasi şahsiyetleri ile uzun ve etraflı konuşmalar yapmış ve bu görüşmeler sonunda Moskovada tertiplenen bir basın toplantısında aşağıdaki mealde bir demeçte bulunmuştur:

Bana basın konferansında Moskovada kimlerle, neler görüştüğüm soruluyor?

Ben Moskovada Stalin dahil bütün Sovyet siyaset adamları ile uzun ve etraflı görüşmeler, yaptım. Konuşmalarımızda; Milletlerarası durum, Çin Halk Cumhuriyetinin Birleşmiş milletlerde temsili meselesi, soğuk harbe son vermek için Milletler arasında alınması gereken tedbirler bahis konusu edildi.

Maalesef görüşmelerimizin teferruatını henüz bir sonuca varmadan sizlere anlatamıyacağım. Zira bütün milletler arası meselelerde henüz konuşma ve danışma safhasında bu gizliliğe riayet edilmiyecek olursa gayretlerimiz baltalanır ve daha teşebbüs başlangıcında akamete uğrar.

Bana bu son görüşmelerden memnun olup olmadığım soruluyor?

Moskovadaki temaslarımdan memnunum. Ancak Birleşmiş milletler genel sekreterinin milletler arasında devam edegelen soğuk harp nihayete ermedikçe, dünya milletleri arasında samimi bir dostluk ve işbirliği sağlanmadıkça olaylardan tamamen memnun olmağa imkân tasavvur olunamaz. Wasihngton, Londra, Paris ve Moskova arasında yaptığım bu gezilerin hemen netice vermesini beklemiyorum. Esasen benim bu ziyaretlerim hazırlık mahiyetindedir. fakat bunların zamanla faydalı sonuçlar vereceğinden eminim.

Ne yapıp yapıp sürüp giden bu soğuk harbe bir son vermek lâzımdır. Ben bu uğurda ziyaretlerime devam edecek ve dünya siyasetinde aktif rol oynıyan siyaset adamların dan bu dâvanın halli ile ilgili noktaları sorup fikirlerini öğreneceğim. Birleşmiş Milletler kurulu Genel Asamblesinin Eylül toplantısında bu meselelerden bahsedeceğimi sanıyorum. Trygve Lie; 9 Avrupa devletinin Birleşmiş Milletler Kurulu üyeliğine adaylıklarını tavsiye ettiğini, bundan başka 5 devletin daha Birleşmiş milletlere kabulleriiçin dilekçe sunduklarını ve böylece Birleşmiş Milletlere girmek istiyen halen 14 devletin bulunduğunu bildirmiş ve gerek Londra ve gerekse Paris'i ziyaretinde görüşmelerden sonra basına vermiş olduğu demeçleri hatırlatmış ve bu ziyaretlerin hazırlık mahiyetinde olduğunu ve neticenin ancak 2-3 ay sonra istihsal olunabileceğini söylemiştir.

Lie, bundan sonra İngiltere ve Fransa dışişleri Bakanları ile tekrar görüştükten sonra Amerikaya gideceğini ve orada Trumanla görüşeceğini, Çinin Birleşmiş Milletlerde temsili meselesinin hal edileceğini belirtmiştir.

***

Trygve Lie UNO — Birleşmiş Milletler Kurulu — Genel içtimaına kadar anlaşmazlıkların hal ve Milletler arası gerginliğin kaldırılacağını ümid ettiğini söylemiştir.

Doğu Almanyada:

Sovyetler Birliği, Almanyadan alacağı harp tazminatı olan tamirat bedelini yarıya indirmiye ve ödeme müddetini 15 yıl uzatmıya karar verdiğini Doğu Almanya hükûmetine bildirmiştir.

Polonya hükûmeti de bu yolda bir bağışta bulunmuştur.

İranda:

Lübnanda çıkan El Ahbar gazetesinin bildirdiğine göre; Birleşik Amerika, İrana 25 milyon dolarlık yeni harp malzemesi teslimini taahhüt etmiştir.

Vietnam'da:

Vietnamdaki Demokratik halk kurtuluş hareketini bastırmak amacı ile Fransanın Amerikadan temin ettiği silâhlarla yürüttüğü sömürgeci savaş, bütün gayretlere rağmen muavffakiyetsizliklere uğramaktadır. Son gelen haberlere göre Vietnam kurtuluş ordusu iki tahkimli noktadan Fransız sömürgecilerini söküp atmışlardır.

Pakistanda:

Karaşiden bildirildiğine göre mem leketteki aç ve perişan topraksız köylüye toprak dağıtılmasını isteyen 2 köylü lideri hükûmet makamları tarafından tevkif edilmişti. Fakat halkın bu iki liderin serbest bırakılması için yaptıkları tazyik sonunda serbest bırakılmışlardır.

Yunanistanda:

Memur grevi umumi bir hal almış ve umum müdürlerde dahil olmak üzere bütün devlet memurları Banka P. T. T., demir yolları ve bütün kanun hizmetleri memurları maaşlarının artırılmalarını ve bazı müktesep haklarının yerine getirilmelerini istemektedirler.

İç işleri bakanı Sosyal Demokrat Papaandreo'nun yüksek rütbeli memurların orta ve küçük memurları ihtilaf haline sokmak gayretkeşliğine rağmen tesanüt bozulmamış ve grev devam etmektedir.

Memleketimizde:

Başlıca üç partinin (D. P.; C. H. P. ve M. P.; nin) iştirak ettiği seçimlerin sonucu şöyledir.

Demokrat Parti: 4.242.831 oyla 408 milletvekili.

C. H. P. 3,165,096 oyla 60 milletvekili.

Millet Partisi. 240,209 oyla bir milletvekili çıkarmışlardır.

Çoğunluk esasına göre yapılan bu seçimlerde yüzde oy nisbetleri şöyledir:

D. P. % 53,59
C. H. P. %39,98
M. P. % 3
Bağımsızlar % 3,40

Memlekette emekçi halk yığınlarını hakiki manada temsil edecek bir partinin bulunmaması ve seçimlerin nisbî esas üzerine yapılmaması bir ;ok oyların mecliste temsil edilemeden kalmasını intaç etmiş ve muhalefet safları sözünü geçiremiyecek kadar cılız olarak kalmıştır.

Böylece Demokrat Parti seçimlerin neticesinde iktidara geldikten sonra Celâl Bayar Cumhur Başkanlığına Refik Koraltan meclis Başkanlığına, Adnan Menderes Başbakanlığa gelmişlerdir.

★

Yüce Şairimiz Nâzim Hikmet'in kendisini haksız yere mahkûm eden lere karşı yürüttüğü açlık grevi onların iktidardan düşmesiyle hedefini değiştirmiş olduğundan kendisini seven aydınların ve halkımızın rica ve ısrarları üzerine büyük şair greve ara vermiştir.

Nâzım'ın serbest bırakılmasına dair dünya çapındaki tepkiler olanca hızıyla devam etmektedir.

Nâzım Hikmetin Kurtulması Yolunda:

Dünyanın bir çok yerlerinde,devrimizin en büyük şairlerinden biri olan Nâzım Hikmet'in kurtarılması yolundaki toplantılar, anma törenleri, hükûmet erkânı ve Birleşmiş Milletler teşkilâtına protesto nameler devam etmektedir. Dünyanın Barış sever ve ileri aydınları Nâzımı kurtarmak yolundaki aktif savaşa katılmış bulunuyorlar.

Memleketimizde kışkırtılan ve Faşistlikleri ile iftihar eden bazı teşekküllerin beyinsizce ve yobazca yaptıkları hürriyet ve halk düşmanı mürettep gösterilere ve şımarıklıklara rağmen Dünyanın en ileri fikir sanat ve bilim adamları Nâzımı kurtarmak için el ele vermişlerdir.

Aragon, Paul Robson, Howard Fast, Kostantin Sımonov, Azeri Samet Vurgun gibi dünya çapında sanatçılar Nâzımı kurtarmak için her yana baş, vurmuşlardır.

Nâzım Hikmetin hürriyete kavuşturulması için Dünya Demokrat gençlik federasyonu, Dünya Demokrat kadınları, öğretmen ve hukukçular birlikleri, Fransa Amerika, Sovyetler Birliği ve diğer memleketlerin edip ve sanatkârları Türkiye resmi makamlarına mektup ve telgraflar yağdırmaktadırlar.

Milletlerarası Hukukçular Birliği Nâzım hakkında Türk hükûmetine son yolladığı mektupta:

«Haksız yere 28 yıl ağır hapse mahkûm edilip 13 yıldanberi zindanlarda çürütülen dünyanın en büyük şairlerinden biri olan Nâzım Hikmetin derhal serbest bırakılmasını ve esasen hasta olan ulu şairin iztirap ve mahkûmiyetine son verilmesini istiyoruz». denilmektedir.

Anka Kuşu

A. Einstein

Neden Sosyalizm?

İktisadî ve içtimaî kollarda mütehassıs olmayan bir insan, sosyalizm meselesinde fikrini bildirmeli midir? Evet, bildirmesi lâzım, buna muhtelif sebeplerden dolayı inanıyorum.

Bu suali evvelâ ilmî bilgi noktai nazarından tetkik edelim. Astronomi ile iktisat arasında metod bakımından esaslı farklar yok görünür: bu iki sahada âlimler muayyen bir fenonmen (vak'a) grubunu idare eden umumî kanunları, bu fenomenlerin birbirine bağlılığını mümkün olduğu kadar açık bir şekilde ifade edecek tarzda keşfetmeye çalışırlar. Fakat hakikatte, metod farkları vardır. İktisat sahasında umumî kanunların keşfi, iktisadî vak'aların ayrı ayrı takdiri pek müşkül olan bir çok sebebin tesiri altında kalmasından güçleşmiş oluyor. Bundan başka, insanlık tarihinin medenî diye adlandırılan kısmının başlangıcından beri biriken tecrübe, hiç bir şekilde iktisadî olmayan sebeplerle de hudutlandırılmış ve bu sebeplerin tesiri altında kalmıştır. Meselâ, tarihin büyük milletlerinin çoğu mevcudiyetlerini istilâya medyundur. İstilâ eden milletler, hukuken ve iktisaden, istilâ edilen memleketin imtiyazlı sınıfı olarak kendilerini kabul ettirmiştir. Gayri menkul zenginliği inhisarlarına aldılar, kendi aralarında seçilmiş rahipler tayin ettiler. Rahipler, eğitimi kontrol ederek, cemiyetin sınıflara taksimini değişmiyen bir müessese haline yükselttiler, ve halkın, umumiyetle gayri şuuri bir şekilde, içtimaî harektinde kndini uydurduğu bir kıymet mefhumları sistemi kurdular.

Fakat tarihî an'ane daha dün başlamıştır: hiç bir yerde, insanî tekâmülün Thorstein Veblen'in «yırtıcı devre» diye vasıflandırdığı devreyi hakikatte geçmedik. Tetkiki mümkün olan iktisadî fenomenler bu devreye aittir; hattâ bu vakalardan çıkartabildiğimiz kanunlar bile diğer devrelere tatbik edilemez. Sosyalizmin hakikî gayesi insanî tekâmülün bu «yırtıcı devreden» öteye geçmek olduğu için, bugünkü hali ile iktisad ilmî istikbaldeki sosyalist cemiyeti hakkında bize pk bir fikir veremez.

Diğer taraftan, sosyalizmin bir sosyal ahlâk gayesi vardır. Bununla beraber, ilmin gayeleri olamaz, ve bu gayelerini de insaniyete empoze edemez; olsa olsa ilim, muayyen neticeler elde etmek için çareler öğretebilir. Fakat bu gayeler yüksek ahlâkî bir ideali olan şahsiyetler tarafından idrak ediliyor, ve — şayet bu gayeler ölüme mahkûm olmayıp, kuvvetli ve hayatiyeti mümkün sonuçlar ise — bunlar cemiyetin yavaş tekamülünü temin eden fert kalabalıkları tarafından kabul ve tatbik ediliyor.

İnsanlar biolojik yapıları yüzünden birbirlerini mahvetmeye veya kendikendilerinin sebep oldukları acı bir sonun esiri kalmaya mahkûm değildirler.

Bunun içindir ki, insan meselelerinde ilme ve ilmî metodlara fazla büyük bir ehemmiyet vermemiz icap ediyor, cemiyetin organizasyonuna tesir eden meselelerde yalnız mütehassısların fikir ve söz sahibi olduklarına inanmamalıyız.

Son zamanlarda, sayısız sesler insan cemiyetinin bir buhran geçirdiğini, muvazenesinin sarsıldığını bağırmıştır. Böyle bir durumun karakteristik tarafı ise, bazı fertlerin dahil bulundukları büyük veya küçük gruba karşı lâkayıt hattâ düşman olmalarıdır. Bu fikrimi daha iyi anlatmak için, burada şahsi bir tecrübemi hatırlatmak isterim. Geçnlerde, fikrimce insaniyetin mevcudiyetini tehlikeye düşüreck yeni bir harp ihtimalinden akıllı birisine bahsediyordum, ve kendisine bu tehlikeye karşı ancak milletler üstünde bir organizasyonun koyabileceğini söylüyordum. Karşımdaki bana soğuk kanlılıkla cevap verdi. «İnsan cinsinin kaybolmasına neden bu kadar itiraz ediyorsunuz?» dedi.

Eminim ki, daha yüz sene evvel kimse bu kadar kolaylıkla bu lâfı edemzdi. İşte bir iç muvazenesi temin etmek istemiş buna muvaffak olamamış ve buna varmanın ümidini keybetmiş bir insanın takındığı tavır ve zamanımızda bir çok insanın acısını çektiği bir yanlışlığın ifadesidir. Bunun sebebi nedir? Bundan kurtulmak için bir çare var mıdır?

İnsan aynı zamanda tek başına yaşıyan ve cemiyet halinde yaşıyan bir mahlûktur. Tek başına yaşıyan bir mahlûk olarak, kendi hayatını ve yakınlarının hayatını korumaya, kendi şahsî isteklerini temine ve doğuştan olan kabiliyetlerini tekâmül ettirmeye çalışır.

İçtimaî bir mahlûk olarak, benzerleri tarafından kendini tanıttırmaya, sevgilerini kazanmaya, zevklerine iştirak etmeye, dertlerini hafifletmeye, ve hayat şartlarını iyileştirmeye çalışır. Bu muhtelif ve bazan da birbirine zıt isteklerin mevcudiyeti insanın karakterini izah ediyor, ve bu isteklerin bileşimi bir ferdin iç muvazeneye varması ve cemiyetin iyiliğine iştirak etmesi hususunda nisbeti tayin eder. Bu iki meylinin nisbi şiddeti pek muhtemel olarak irsiyetin tespit ettiği bir şeydir. Fakat nihayet meydana çıkan şahsiyet, tekamülü esnasında bir insanın bulunduğu muhit, içinde büyüdüğü cemiyetin yapısı, bu cemiyetin an'anesi ve bazı hareket tiplerine verdiği tastikle son şeklini alır. «Cemiyet» adlı adlı mücerret mefhum fert için, muasırları ve kendinden evvel gelen bütün nesillerin bütün insanlalariyle, bilvasıta veya bilâvasıta olan bütün münasebetlerinin mecmuudur. Fert tek başına düşünebilir, hissedebilir, mücadele edebilir, çalışabilir, fakat maddî, aklî ve hissi hayatında cemiyete o kadar bağlıdır ki, cemiyet çerçevesi dışında onu anlamak veya tasavvur etmek mümkün değildir. İnsana yiyeceğini, giyeceğini, evini iş âletlerini, lisanını, düşünce şekillerini ve düşünce muhtevasının en büyük kısmınt temin eden cemiyettir; hayatı, bu küçücük «cemiyet» kelimesi arkasında gizlenen bugünün ve dünün sayısız insan milyonlarının çalışması ve muvaffakiyetleri sayesinde mümkün kılınmıştır.

Karıncalarda ve arılarda olduğu gibi, ferdin cemiyete karşı bağlılığı ortadan kaldırılamaz tabii bir vakıadır.

Bununlar beraber, karıncalar ve arıların hayatının değişiklikleri en küçük teferruatına varıncıya kadar eğilmez ve irsi iç güdülerle tespit edilmişken, içtimai hayat ve insanların kendi aralarındaki münasebetleri çok değiştirir, ve mütemadiyen değişebilir. Hafıza, yeni kombinezonlar yapmak kabiliyeti, lâkırdı kabiliyeti, insanlar için biolojik ihtiyaçlardan gelmeyen tekâmülleri mümkün kılmıştır. Bu nevi tekâmüller an'anede, müesseselerde ve teşkilâtlarda, edebiyatta, ilmî ve teknik icatlarda, sanat eserlerinde kendilerini belli ederler. İşte bu suretledir ki, insan bir dereceye ka-

(Devamı 10 da)

Makal'ın sırtından geçinenler

(Bizim köy) isimli kitabı ile köy realitemizin bütün veçhelerini türk halkının, türk aydınının, türk öğrencilerinin önüne seren Mahmud'un hikâyesi cümlenin malûmudur.

Bugüne dek iyi niyetli doğru ve uyarıcı tenkitleri daima kirli iftira ve tahriklerle boğmıya çalışan C. H. P.; — Bizim köy — ün acı ikazı karşısında, dünyaca bilinen sindirip ürkütme usulüne başvurmuş ve Makalı hiçbir sebep göstermeden hapse tıkmıştır. Bu haksızlığa karşı sesini yükselten halkımızın sürekli dayatışı ve ileri aydınların protestoları sayesinde bu tertemiz ve verimli köy delikanlısı serbest bırakıldı. Kısa fasılalarla (Bizim köy) dört kere basılıp kapışıldı. Bütün bu satışlardan fakir köy eğitmeninin cebine ne girdiğini bilmiyoruz.

Yalnız, onun memleket çapında yayılan haklı şöhretini kendisine reklâm etmiye çabalıyanların gaye ve maksadlarını pekâlâ anlıyoruz.

Mahmud Makalı; bu kendi kendisini yetiştirmiş ve yetiştirmekte olan zekî, kavrayışlı ve verimli Köy eğitmenini İstanbulun şatafatlı üç beş yerine götürmek, Bayatlı gibi devrimizin realitelerine sırt çevirmiş ve hakikaten bayatlamış, eski çağ kalıntıları ile buluşturmak bilhassa onun gözlerini başka istikametlere çevirmek ve gencimizi halktan ve realitelerden uzaklaştırmak için yapılıyor.

İstanbul, ne Taksim ve ne de Emirgândaki Çınaraltından ibarettir. Asıl İstanbul, şehir halkının ekseriyetini teşkil eden işçilerin barındığı yerler Makalın kitabında yazdığı gerilik, pislik, cehalet ve yoksulluk içinde Kasımpaşada, Üsküdarda, Haliçte, Kazlıçeşmede, Şehremininde ve parça parça her semtte boylu boyunca uzanıyor. Makalın haikkî İstanbulu yakından görüp peşi sıra hiçbir rehber bulunmaksızın oralarda yaşadığı zaman (Bizim Köy) den mahiyet itibariyle uzun boylu farkı olmıyan (Bizim şehri) de derhal yazmak istiyeceğine hiç şüphemiz yoktur.

Mahmudun adını istismar ederek onun görüşünü kösteklemiye uğraşanlar boşuna uğraşıyorlar. Bizim köy realitesini görebilmiş ve bunu bütün çıplaklığı ile verebilmiş bir insanın İstanbulu bir Amerikan seyyahına gezdirir gibi ona yutturmıya çalışanlara kanmasına imkân yoktur.

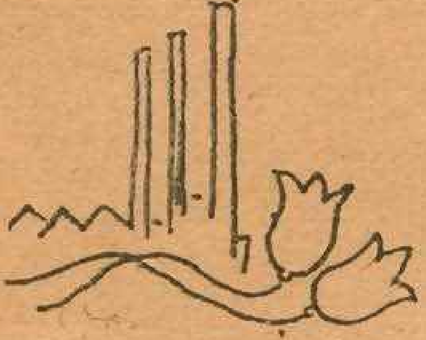
H. SEZENER

San'atta "Güzel"

Yaprak dergisinin 22. sayısında Oktay Rıfat'ın, güzel üstüne bir yazısı var. Şiirimizde güzelleşme kaygısını gördükçe üzülüyorum, diyor. Sanat eseri güzelin peşini bırakmalı, üzerine aldığı işi başarmağa, insanoğluna yaraşır bir haysiyet taşımağa bakmalıdır, diyor. Böyle yapanın şiiri, cabadan bir de güzel olacaktır, diyor.

Oktay Rifat, iki yıldan beri Yaprak dergisinde çıkan şiirleriyle, bu yoldaydı. Son yazısıyla, şiirde yapmak istediğini açıklamış oluyor. Kervan, Hürriyet şiirleri, Güzel, Mestanın rüyası v.s., Bu şiirlerde doğruyu dosdoğru söylemenin bize yakınlığı vardı.

Oktay Rıfat'ın son yazısında gösterdiği yolun, biricik çıkar yol olduğuna bi de inanıyoruz. Fakat nasıl? Güzelin yakası nasıl bırakılır? İnsanoğluna yaraşır bir haysiyet taşıyan sanat yoluna nasıl girilir? İyiyi, doğruyu, haklıyı söylemekle, diyeceksiniz. İnsanoğlunun, kölelikten kurtulmak için yaptığı savaşta yer almakla, diyeceksiniz. Elbette doğru. Söz açılmışken, bu konuda, doğruluğuna inadığımız şeyleri bir tekrarlıyalım:

Sanat, toplum olayıdır. Bütün toplum olaylarını bilimin ışığında incelemek, sebep ve sonuçlarını görmek elimizde. Artık bu olaylar karşısında eli kolu bağlı, yalnız, yardımcısız değiliz. Eskiden sanatçının durumu bambaşkaymış. Geçmiş çağların sanatçısı eserini yaratırken onun yaşaması, dayanması için gereken şart ve sebepleri tastamam bilmiyordu. İyiyi, doğruyu, haklıyı, gerçeği söylüyenler vardı ama, çok defa eserinin, iyiyi, doğruyu, haklıyı, gerçeği söylediği için güzel olduğunu, yarına kalacağının farkında değildi. Toplumun meseleleri, insanlar, insanların iç âlemi, sınıfi psikolojisi, münasebetleri bugün bilimin ışığı altındadır. Halbuki bu olayların pozitif bilim öncesi çağındaki insan, sanatçı bu ışıktan mahrumdu. Bu olaylara yanaşma tarzı tesadüfi, sınıfî gelişine, sezişine bağlı, ancak yarı aydınlıktı. Sanatçı eserini yaratmanın ve yarına bırakmanın tam şuuruna varmamıştı. Biz bugün Şekspiri, Balzakı, Standalı severken, çok defa, onların kendilerinin de bilmediği taraflariyle seviyoruz. Bugün sanatçının durumu hiç de böyle değil.

Bugünün sanatçısı, tarih boyunca yaşıyan, devrimize kalan eserlerin yaşamalarının, dayanmalarının sebeplerini biliyor. Sanatçı öğrenmiştir ki, ortaya koyduğu eseri yaşatmak için onu, doğru, haklı dâvanın, yarına kalacak geniş insan topluluğunun dâvasının malı etmelidir. Eseri yarına o topluluktan, o dâvadan kalacaktır.

Genç nesilde, bir kaç hastayı geçersek, buraya kadar söylediklerimizle çatışacak kimse pek yok. Bugün, en fertçi sanatla başlamışları bile, yavaş yavaş bu meselelerin üzerine üşüşür buluyoruz. Fakat buna rağbeti pek hayra yoramıyacağız.

Bugün, insanoğlunun kölelikten kurtulmak için yaptığı savaşın, tarih boyu düşünülürse, sonlarına doğruyuz. Böyle bir arife çağında, gerçeğin bütün insanlara, hele aydınlara yaptığı bir baskı var. İnkılâpçı yığınlara, onların dâvalarına üşüşmenin sebebi bu. Bu üşüşenlerin büyük kısmı, halk yığınlarının dâvalarını taze, sağlam, yürütücü temsilcileri değil, çürüyen, çözülen, yıkılan sınıfların döküntüleridir. Bu yolun yolcuları toplumu, geniş insan yığınlarını, bu yığınların meselelerini gerçekten benimsemiş değildirler. Ancak eserleri için istismara kalkıyorlar. Bütün bunları güzel esere, büyük esere varmanın vasıtası olarak görüyorlar. Bu yola, cemiyet sanat için yolu demek doğru olur. Bu istismar yolu çıkar yol değildir. Bu cins eserlerin özenti, iğreti, yapmacık oluşu da buradan geliyor. Halbuki gerçek sanatçı, herşeyden önce, toplum içindeki vazifesini bilen, tarihî sorumluluğunu kavramış bir inkılâpçı, ileri, üstün, aydın bir toplumun uğruna gözden çıkaramıyacağı hiç bir şeyi olmıyan bir insandır. Bu insan, insanolunun dâvasına en çok şiirle faydalı olabildiği için şair, en çok romanla faydalı olabildiği için romancı, en çok resimle faydalı olabildiği için ressamdır. Her an önce inkilâpçı bir insan olmanın, kitlenin, dâvanın içine gerçekten yerleşmenin heyecanı, sorumluluğu ve duygusiyle doludur. Bugün ortalıkta dolaşır gördüklerimizin çoğu ise önce şair, romancı, ressam v.s. dirler. Bu yolda büyük adam olmanın kestirme yolunu hesaplarlar. Böyle kestirme bir yol, ancak küçük burjuva sanatının kestirme yoludur. Özentiye, yapmacığa, gider; köksüzdür, ölümlüdür.

Bütün bu sözlerden sonra aklımıza herhalde Nâzım Hikmet gelecektir. Biz Nâzım'ın sanatının sağlam, oturaklı, gerçek, elbette ki güzel oluşunun önce buradan geldiğine inanıyoruz. Nâzım, güzelin değil, doğrunun, haklının peşindeki sanatçıdır. Güzel bunların ardı sıra gelir.

Sözü uzatmıyalım, sanatçı gerçekten bir o sıraya girsin, iyinin, doğrunun, haklının sırasına -hele 1950 yılında- kafası zaten güzel için harcıyacak boş vakit bulamıyacaktır. İyiyi söyliyecektir, doğruyu söyliyecektir, haklıyı söyliyecektir. Böylesine söylenen iyinin, doğnun, haklının bir adı da güzeldir. Geçmiş çağların hiç birinde iyi, doğru, güzel bugünkü kadar biribirine yakın, kardeş, üçüz olmamışlardı.

Bir adım daha atıp da şöyle deyiversek: İleri, aydın bir dünya için savaşan insanoğlunun emrinde olmıyan her şey kahrolsun; kötüdür, çirkindir, yanlıştır.

Hasan DENİZLİ

4 ARALIK

Bursada havlucu Receb'e
Karabük fabrikasında tesviyeci Hasana düşman.
Fakir, köylü Hatçe kadına.
ırgat Süleyman'a düşman.
Sana düşman; bana düşman,
düşünen insana düşman.
Vatan ki bu insanların evidir
onlar, sevgilim, vatana düşman.

Onlar ümidin düşmanıdır sevgilim,
akar suyun,
meyve çağında ağacın,
serpilip gelişen hayatın düşmanı.
Çünkü ölüm vurdu damgasını alınlarına.

— Çürüyen diş, dökülen et —
bir daha dönmemek üzre yıkılıp gidecekler.
Ve elbette ki sevgilim elbet
dolaşacaktır elini kolunu sallıya sallıya
dolaşacaktır en şanlı elbisesiyle:
işçi tulumuyla
bu güzelim memlekette hürriyet.

NÂZIM HİKMET

Kol kırılır yen içinde

Genç şairin yukardaki başlık altında hazırladığı hicviyesi, bize yeni şiirin kuvvetini ve eski şiirin geriliğini belirten bir değer taşıyor. Bu uzun eserden bir parça veriyoruz:

Bir tırpanda biz vuralım Osmanlı kökeninde bitmiş ayrıklara
istemiyoruz öğrensin çocuklarımız şarap ve yâr aşkını
«Biz âşık olmazmışız da ondan ötürü yargılarmışız» bu
korkulukları
Bakındı hele neler de biliyor anasının kuzusu
Gerekmez bize Beyzâde bozması
Başı hummalı, göğsünün üstünde yatan hanım kırması gençlik
Böyle derinti, böyle yoz, böyle kaytarık sanat
Böyle altı batak, üstü yemyeşil dirlik.
Sarmaz olaydı başımıza Leylâ'yı ayın ondördü
Görmez olaydık Ferhâd ile Şirin'i beraber
ve Parkotelden, semt-i Cihangirden o «Fakir Üsküdar»ı
o kallavî beyitler, savılmış kasideler
O hadım hasreti: Vuslat
Hâşim'e rahmet okuttu.
Kıraçta dört ayak ter ekip, mihnet için kız-kızan ne köpek ola
«Sicilya kızları uryân omuzlarında sebu» kırıtıp salınırken?
Biz tüymedik mi Kral Alfonsla beraber Madritten?
Atlarız Bükreşe, Paristen
Ak saçlı Turancıyla Gagavuzca dem çekeriz
Yaran sofrasında içip durmadan
Türk şirinin babalık tahtına Pâkistanda
«Mehlika Sultan» la biz geçeriz.

Encümend BEHZAT

Bir Faşist komplosu mu?

ÇİÇEK PALASDAKİ FAŞİST BASKINI; 31 MART, KUBİLAY, 4 ARALIK, ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜNÜ LİNÇ ETMEK TEŞEBBÜSÜ GİBİ YAKIN TARİHİMİZİN EN KARA, EN UTANDIRICI SAHİFELERİNİ TEŞKİL EDEN HADİSELERDEN HİÇTE GERİ KALMAYAN MENFUR BİR TECAVÜZDÜR

Türk halkının en ulu şairi Nâzım Hikmet'in 13 küsur yıldanberi devam edegelen haksız mahkûmiyetine son verilmesi için Lâlelide Çiçek Palas salonunda, kanunen gerekli bütün formaliteleri yerine getirerek bir kapalı toplantı tertip eden İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği mensuplarının ve toplantıya gelenlerin, zabıtanın gözleri önünde uğradığı faşist baskını matbuatımıza tamamen ters bir şekilde ve toplantının mahiyeti kasden değiştirilerek aksettirildi.

Çiçek Palas salonudaki toplantıda vakur ve namuslu gençlik büyük bir olgunluk ve ağırbaşlılıkla Nâzım'ın memleket ve dünya çapındaki edebî değerini belirtmeye ve onun bütün dünyaca bilinen haksız mahkûmiyetine son verilmesi için kanunî yollardan mücadele edilmesi lâzım geldiğini anlatmağa çalışırken, bir sürü emniyet memurunun hazır bulunduğu salona yavaş yavaş sızan ne idiğü belirsiz Faşist özentisi türedilerden bir kaçı bağırıp çağırarak yaygaraya başlamış ve toplantının sükûnetini bozmuştur. İhtarlara rağmen bu her türlü fikir, vicdan ve anlayıştan mahrum tahrikçilere, salonu dolduran zabıta memurları ve âmirleri tarafından hiç bir ihtarda bulunulmamış, üstelik onların bu küstahlıklarını arttıracak son derece garip ve kanunsuz bir yola gidilip salondaki kanunî toplantıya gelenlerin teker teker hüviyetlerinin tesbitine başlanmıştır. Bu hareket mütecaviz faşist kül hanileri teşvik ve azgınlıklarını art tırmalarına yardımdan başka birşey değildir.

Esasen taşla, tekme ve yumrukla Yüksek Tahsil Gençlik Derneğinin bu kanunî toplantısını bozmaya, toplantıda bulunanları parçalamaya gelen bu güruh vaktiyle haksız yere Nâzım'ı mahkûm eden ve 13 küsur yıldanberi bu adlî hatanın göz göre göre sürüp gitmesine sebep olanların teşvik ve ikazı ile bu taşkınlıkları yapıyorlar

Cehalet ve faşistlikten gözleri dönmüş olan bu güruh, ağızlarından salyaları aka aka aç kurt sürüleri gibi, aşikâr bir haksızlığı protesto eden namuslu vatandaşların üzerlerine saldırıp onları linç etmeye - bir faşist komplosuna - hazırlandılar.

Adının mahfuz tutulmasını istiyen bir okuyucumuzdan bu saldırganlığı bütün tefrruatı ile belirten dikkate değer bir mektup aldık. Bu mektubu kısaltarak okuyucularımıza sunuyoruz.

Barış Dergisi Yazı işleri Müdürlüğüne;

Milletimizin gözbebeği, büyük insan, büyük şair, yabancıların da teslim ettiği gibi «Dünyanın en büyük şairlerinden biri» olan Nâzım Hikmet'in uğradığı misli görülmemiş haksızlığı protesto etmek ve serbest bırakılmasını sağlamak için «İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği» tarafından tertip edilen Çiçekpalas toplantısında çıkan hâdisenin safhalarından bir kısmını gayet yakından takip etmiş bir vatandaş sıfatiyle size bu mektubu yazmayı vazife biliyorum. Beni bu mektubu yazmaya sevkeden başlıca saik, hürriyet ve demokrasi bayraktarlığı rolünde olduğunu iddia eden gündelik gazetelerin, bilerek ve şuurlu olarak, nasıl hadiseleri tahrif ettiğine, kara kuvvetleri ve gerçek irticaı nasıl desteklediklerine, bu hâdise dolayısiyle ve bir kere daha tam bir kanaat edinmiş olmamdır. Bu gazetelerin, hâdisenin ertesi günü yazdıkları, 31 Mart, Kubilây, 4 Aralık, Ankara Üniversitesi rektörünü linç etmek teşebbüsü gibi yakın tarihimizin en kara, en utandırıcı sahifelerini teşkil eden hâdiselerden hiç de geri kalmayan bu menfur tecavüzü nasıl ortbas etmek istediklerinin en kuvvetli delilidir. Oysaki bu hâdiselerin gerçek safhalarını benim gibi yüzlerce ve binlerce vatandaş, nefret hisleriyle kalpleri ve göğüsleri dolu olarak, Lâleli caddesinden, etraftaki apartmanların pencerelerinden sokaklardan takip ettiler. Bu yüzlerce, binlerce vatandaşı bu gazetelerin aldatmasına imkân var mı?

Bundan sonra bu haksever vatandaşımız tahrikçiler güruhunun, polisin müzaheretiyle yaptığı iğrenç tecavüzleri bütün teferruatile anlatmakta ve mektubuna şu satırlarla son vermektedir.

«Bir sinema şeridi sür'atiyle anlattığım intibalarımın hülâsası burada bitiyor. Eğer hâdise adliyeye intikal etmiş olsaydı, şehadet ederek bu elim ve utandırıcı hâdisenin safhalarını bütün çıplaklığı ile anlatmayı mukaddes bir vazife bilecektim. Gene de aynı karardayım. İsmimim mahfuz tutulmasını, gerektiği takdirde kullanılmasını rica eder, kıymetli derginizin tuttuğu yolda başarı ile devam etmesini dilerim.»

Bir okuyucumuz

İ.Y.T.G. Derneğinin Nâzım Hikmet meselesi hakkında yayınladığı ikinci beyanname

Bugün Türkiye denince, onun 20. asırda yetiştirdiği en büyük değerlerden NÂZIM HİKMET, uğradığı haksızlık ve zından akla geliyor. Memleketimibin dünya halk oyundaki bu realitesi şimdiye kadarki, sorumlu makamları, yani bu durumun müsebbiblerini endişelendirmedi. Fakat yurdumuzda biran evvel demokrasinin, hürriyetin ve kanunların hâkim olmasını candan arzulayan haksever halkımızı, namuslu aydınlarımızı ve devrimci memlekt gençliğini bütün baskı ve tehditlere rağmen gayet haklı olarak harekete geçirdi. Diğer bütün imkânları elinden alınmış olan NÂZIM HİKMET'in hak ve hakikatın tecellisi uğrunda canını pul yerine koyarak milletine yolladığı istidaya cevap verildi.

Onun kurtuluşu yolunda dünya halk oyunun müracaatlarını, mitinglerini, protestolarını; memleketimiz de de hukukçularımızın, profesörlerimizin, sanatkârlarımızın, her meslek ve sınıftan aydınlarımızın, Üniversite gençliğinin ve İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneğinin sorumlu makamlara müracaatları takip etti. Birdenbire gelişip yayılan bu harektlerin uyandırdığı kısa bir bocalama devresinden sonra tehditler, baskılar bir kat daha ağırlaştırıldı. NÂZIM HİKMET'ten bahseden günlük gazeteler birdenbire susuverdi. İSTANBUL YÜKSEK TAHSİL GENÇLİK DERNEĞİ'nin NÂZIM HİKMET'i kurtarmak için her türlü demokratik hakların kullanılması icap ettiği yolunda yayınladığı beyannameyi dağıtan bütün dernek üyeleri tevkif edildi. Dernek merkezi polis tarafından kanunsuz ve nizamsız olarak basıldı. Resmî evrakları müsadere edildi. Halkımızdan imza toplıyanlar, bu arada dernek üyeleri nezaret altına alınarak toplanan imzalar imha edildi. NÂZIM HİKMET'ten ve grevinden bahsetmekte israr eden, onu resmini basan bütün gazete ve mecmualar toplattırıldı. Fakat bütün bunlar hak ve hakikat yolunda mücadele edenleri yıldıramazdı. İSTANBUL YÜKSEK TAHSİL GENÇLİK DERNEĞİ dünyamızın gözbebeği NÂZIM HİKMET için bir toplantı tertip etmeğe karar verdi. Toplantı için Vilâyete müracaat eden dernek Genel Sekreteri bizzat Vali tarafından tehdit edildi. Toplantı hürriyetini vatandaşlara valilerin değil kanunların verdiğini gayet iyi bilen İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği resmi formaliteleri tamamladıktan sonra toplantı gününü ilân etti. Resmen mani olunamıyan bu toplantıya orada bulunan İstanbul halkın da şahit olduğu gibi iğrenç bir takım tertiplerle mâni olunmak istenildi. Kanunların vatandaşlara tanıdığı toplantı hürriyetine göz göre tecavüz edildi. Fakat bütün bu tecavüzler her şeyi göze alarak geniş çapta toplantıya katılan İstanbul halkını NÂZIM HİKMET için yaptığı emsalsiz tezahüratla susturuldu. Toplantı, halkımızın ve aydın gençliğin irticaa ve faşizme karşı gösterdiği örnek demokratik bir zaferle sona erince yeni tertipler, yeni kanunsuzluklar başladı. Korku vermek ümidiyle salonun kapıları kapatılarak hak ve hakikati savunanların hüviyetleri tesbit edildi. Bu müddet zarfında toplantıyı dışardan takip etmekte olan halkın arasına, bu âdi tertip olayında faşistliklerini utanmadan iftihar vesilesi yapan bir kalabalık toplatıldı. Sözde asayişi temin etmek maksadiyle hâdise mahalline gelen İstanbul Valisi, toplantıya iştirak edenlerin aleyhinde tahriklerde bulundu. Resmî polis arabalarının hoparlörlerinden toplantıdakileri taşlıyanlara şu mealde emirler verildi: «Dik katli olun, taşlar emniyet memurlarına gelmesin».

Ertesi gün faşizmin ve irticaın hizmetindeki basın İSTANBUL YÜKSEK TAHSİL GENÇLİK DERNEĞİ'nin teritplediği bu örnek toplantıyı kendi karanlık gayelerine uyar bir şekilde aksettirdi. Aynı gazetelerde halk ve demokrasi düşmanı olarak tanınmış bir takım teşekküllerin, toplantıya iştirak edenlere hakkı hayat vermiyeceklerini ilân eden küstahlıkları yayınlandı.

Bütün bu olaylar yani yapılan kanunsuzluklar ve tertipler, adı geçen demokrasinin memleketimizdeki realitesini bir kere daha göstermiş bulunuyor.

Yine bu olaylar, demokrasi yolunda, hak ve hakikat yolunda, vatanının, milletinin aydınlığa kavuşmasını arzulayan bütün vatandaşların girişmeleri icabeden mücadelelerin büyüklüğünü ve ciddiyetini gösteriyor.

İSTANBUL YÜKSEK TAHSİL GENÇLİK DERNEĞİ bu yolda kendisine düşen sorumluluğu bütün varlığı ile duyduğunu, hiç bir baskı ve hiç bir kanunsuzluğun onu yolundan çeviremiyeceğini Türk halk oyuna ilân eder.

Başkan

ARIŞI SAVUNUYOR!

ran 1950

Çocuk günüdür

I TARAFTARI VE BARIŞ BİI VE TARİHİ MÜTTEFİKİ HER TARAFINDA KUCAK- E MASUM YAVRULARI İLE TLAYACAKLAR.

Fransada bakımsızlık ve sefa letten eskiye nazaran çocuk ö- lümü 2 misline çıkmıştır. Hin- distanda yoksulluk ve cehalet- ten 4 milyon çocuk ölmekte; Mısır, İran ve Doğu memleket lerinde çocuk ölümü ve hasta- lıkları feci rakkamlara varmak tadır.

Dünyada 480,000,000 çocuk zaruret içinde kıvranıyor ve okula gidemiyor. Sömürge ve yarı sömürgelerde okuma yazma bilmeyenlerin sayıları korkunç derecededir.

Okul çağında çocuklara bir çok yerlerde hayatlarını teh- likeye düşürecek ağır ve ezici işler yaptırılmaktadır. Okuma- dan mahrum edilen çocuklar dünya nüfusunun çoğunluğunu teşkil eden işçi ve köylü evlâtlarıdır. Bu yavrular henüz ağız- larında sütdişleri varken, ekmek parası kazanmak zorunda bı- rakılıyorlar. Öte yandan paralı okuma imkânına mâlik bulu- nan müreffeh zümrenin çocukları boyuna harpçı, insanlık ve medeniyet düşmanı, halk düşmanı olarak yetiştirilmekte ve ka- faları cinayet hikâye ve romanları, gangster filmleri, hayasız- ca yazılmış açık saçık kitaplarla bozulmaktadır.

Kitap, mecmua, radyo, sinema, okul çocuğun yetişmesin- de ve terbiyesinde başlıca rol oynıyan vasıtalardır. Bütün bun- ların harp kundakçılarının ellerinde ve inhisarlarında bulundu- ğu düşünülürse bu meselenin hallinin de Barışla sıkıdan sıkıya ne kadar ilgili olduğu anlaşılır.

Kitap, radyo, sinama ve okullar vasıtası ile çocuklara ırk- çılık, halk ve kültür düşmanlığı aşılanmasına elbirliği ile — bütün dünya milletleri — mâni olmalıyız.

M. Gorki; çocuklar hayatın çiçekleridir. Dedi. Biz bu çi- çeklerin gününden evvel solmalarına veya aldıkları fena ve yanlış terbiye ile insanlık ve medeniyet için birer ısırgan ve di- kenlik halini almalarına engel olmalıyız. İkinci Dünya Harbin- de Faşizm yere serilmiş bulunmasına rağmen, sömürgeci ve harp kışkırtıcılar elinde yeniden harp sonrası devresinde hort- latılmıya çalışılmaktadır. 1 Haziran Milletlerarası çocuk gü- nünde Dünyanın bütün iyi niyetli insanlarını; dünya çocukları- nın sefalet ve ıztıraplardan, kötü harp kışkırtıcı, ırkçı ve halk düşmanı telkinlerden kurtarmak için Dünya Demokrat Kadın- lar Federasyonu dayanışmıya ve birleşmiye dâvet ediyor.

rekli bir barışın bir an önce kurul- masına taraftardırlar. Halk kitlele- ri harpleri kimlerin kopartmak iste diğini ve milletlerin boğuşmaların- da kimlerin menfaatı olduğunu öğ- renmiye başlamışlardır.

Memleketimizde bu tarihi ödevi omuzlarına alan mecmuamız, kabi- liyetleri hususunda öteki dünya halk larından hiç bir eksiği bulunmayan kadirşinas ve hakseves halkımıza pek geride kaldığımız bu hayatî da- vayı anlatabilirler ve Türk halkını öteki kardeş dünya milletleri ile bir likte, dünya barışının kurulması yo lundaki çalışmalara bilfiil karıştıra bilirse kendini bahtiyar sayacak ve barışın senbolü, bizim senbolümüz o lan, insanlığa küçük sevimli gaga- sında saadet ve refah getirecek -Ba rış güvercini- hiç bir engele rastla- madan dünyamızı çep çevre dola- nacaktır.

POLONYADA:

Polonyada işçi ve köylüler A- tom silâhının yasak edilmesi ve ba- rışın kurulması yolundaki Stokholm dünya barış taraftarları kongresi- nin çağırıları altına imza koyma i- şine hararetle devam ediyorlar.

ÇEKOSLAVAKYADA:

14 Mayısta 1,400,000den fazla Çe- koslavak atom silâhının yasak edil-

(Devamı 11 de)

İşsizliğe karşı savaş, barış uğruna savaş demektir

Dünya Sendikalar Federasyonu Başkanı De Vittorio, Federasyonun bugünlerde Budapeşte'de yaptığı toplantıların 23 Mayıs tarihli otu- rumunda dünyadaki işsizlik hakkın- da Federasyonun icra komitesine mufassal bir rapor vermiştir. Ra- porda zikrolunan rakkamların Batı Kapitalist devletlerinin kendi ista- tistiklerinden alınmış olduğunu be- lirten başkan, bu rakkamların as- lında çok daha kabarık olduğunun kabul edilmesi zaruretine işaret et- miştir.

Rapora göre bugün dünyadaki iş- sizlerin sayısı 45.000.000 nu aşmış- tır. Hindistan ve Pakistan'da mil- yonlarca insan işsizdir veya senede ancak bir kaç haftalık bir iş tutabil- mektedirler. Cenubi Kore'de işsizle- rin sayısı 3.000.000 dur. Bu muaz- zam işsizliğin Batı Kapitalist âle- mini tehdit eden büyük krizin yak- laşmasına bir işaret olduğu meydan- dadır. Bu krizi önlemek için kapi- talist devletlerin ve bilhassa Birle- şik Amerika'nın, Marşal Plânı, At- lantik Paktı vesaire adlar altında aldığı iktisadî tedbirlerin hiç bir netice veremediği ve veremiyeceği- ne işaret eden De Vittorio, bu kri- zin kapitalist nizamın tabii bir ne- ticesi ve onun bünyesinde ve kuru- luşunda mevcut hususiyetlerin ka- çınılmaz tezahürü olduğunu söyle- miştir. İşte beklenen bu büyük buh- ranı önlemek için, şimdi kapitalist- ler, üçüncü dünya savaşını çıkarma- ya çalışıyorlar. Son sene zarfında işsizliğin bilhassa geniş istihlâk maddeleri endüstrisinde azamî had- dini bulduğunu belirten De Vittorio, dünya işçilerinin, kapitalist nizamın bünyesinden doğan bu tabii hal kar- şısında asla hareketsiz kalmamaları gerektiğini, bilâkis bütün kuvvetle- riyle ve mensup oldukları sendika- lar vasıtasiyle, kendilerine iş sağ- lamak, hayat seviyelerini yükselt- mek için mücadele etmeleri lâzım geldiğini söylemiştir.

Üçüncü Dünya Savaşını çıkar mak için tedbir ve tahriklerine de- vam eden Batı kapitalistleri, bir ta- raftan da bazı iktisadî ve ticarî ted- birlere başvurarak işçi sınıfı aley- hine kendi menfaatlerini perçinle- meye çalışıyorlar. Bu meyanda De Vittorio Avrupa'nın tek bir pazara irca edilmesi ve memleketten mem- lekete yapılan işçi muhaceretini ele almıştır. Avrupa'nın tek pazar hali- ne sokulmasının başlıca gayesi, iş- çi yevmiyelerini asgarî hadde tev- hit ederek maliyeti düşürmektir. Avrupa'da asgarî yevmiye haddi Ba- tı Almanya'dakidir. İşte bütün Av- rupa işçilerinin yevmiyeleri bu had- de indirilmek amacı güdülmekte- dir. İşçi muhaceretleriyle kapitalist ler kendilerine lâzım olan kol eme- ği ihtiyatını elde etmek amacını güdüyorlar. Ayrıca memleket mem- leket dolaşan işsizler kafilelerinin bezginliğinden istifade edilerek sö- mürge savaşları için asker temin etmek yolunda da gidilmektedir. İş- te bu sebeplerledir ki, işçiler sendi- kaları vasıtasiyle, mücadelelerine büyük bir azimle devam etmeli, iş- sizliği, sömürge savaşlarını, savaş kundakcılığını yok etmek, barışı sağlamak, dünyada refahın ve de- mokrasinin tesisi için var kuvvetiy- le çalışmalıdırlar, İşsizliğe karşı savaş, barış uğruna savaş demek- tir.

Katolik din adamları da barışı savunuyorlar

43 ileri gelen Katolik şahsiyeti Dünya Barış Taraftarları. Stokholm çağırısını tasvip ettiklerini bildiren bir beyanname neşretmişler ve ba- his konusu olan çağırının altına im- za koymıya bütün Katolik hristi- yan âlemini dâvet etmişlerdir. Bu münasebetle neşrettikleri beyanna- mede İsadan, azizlerden ve nihayet Papa Pie xII)'den Barışın yeryüzün de kurulması ve insanların kardeş olmalarına dair kısımlar yayınla- mışlar ve hakikî hıristiyanların har- bin ve atom bombasının aleyhinde olduklarını ve bütün hıristiyanların, milletler arasında Barışı kurmak için dünya halklarının sarfettikleri gayretlere alâkasız kalamıyacakları nı ve kalmamaları gerektiğini ve Barışın kurulması yolundaki aktif savaşa katılmaları icap ettiğini be- lirtmişlerdir. Bir beyanname yayın- lıyarak Barışın kurulması, atom si- lâhının yasak edilmesi yolundaki Dünya Barış Taraftarları Stokholm çağırısının altına bütün hıristiyan- lık alemini imza koymıya ve bu dâ- vanın tahakkuku için aktif olarak savaşmıya dâvet ediyorlar.

Ayrıca Milletlerarası Kızılhaç teşkilâtı bir çok Fransız Katolik ileri geleninin imzasını taşıyan ve Barışın kurulması ve atom teşkilâ- tının yasak edilmesine dair Dünya Barış Taraftarları Stokholm çağırı- sını destekliyen bir beyanname ya- yınlamıştır.

Amerikanın harp hazırlıklarından

Holivut'un "On„ları mahkûm oldu

Üç yıldanberi Amerika ve dünya halkoyunu meşgul eden bir dâva, Hallywood'un on tanınmış sanatkârının mahkûmiyetiyle neticelendi: Rejisör Edward Dmytryck, prodüktör Adrian Scott ve senaryo yazarlarından Alvah Bessi, Albert Maltz, Dalton Trumbo, Lester Cole, Ring Lardner, John-Howard Lavvson, Samuel Ornitz ve Herbert Biberman «Kongreye hakaret» suçundan birer yıl hapse ve biner dolar para cezasına mahkûm oldular. Bu dâvanın bugüne kadarki safhalarını gözden geçirmek, Amerikan hükûmetinin Amerikan halkını üçüncü bir dünya harbine nasıl hazırladığını ve Amerikan demokrasisinin mahiyetini göstermek bakımından dikkate değer. Birleşik Amerika 1941 de savaşa katıldığı zaman memleket içinde faaliyette bulunan nazi ve faşist ajanlarının ve bunlarla işbirliği edenlerin faaliyetlerini meydana çıkarmak üzere «Amerikan Aleyhtarı Faaliyetleri Tahkik Komisyonu» adiyle bir komisyon kurulmuş ve gayet geniş salâhiyetlerle faaliyete geçirilmişti. Komisyonun başında demokrat milletvekillerinden Rankin bulunuyordu. Aslında müfrit bir yahudi düşmanı ve faşist taraftarı olan Rankin ve sonradan 1947 deki seçimlerde Cumhuriyetçilerin kongrede çoğunluk kazanması üzerine komisyonun başkanlığına getirilen J. Parnell Thomas bu komisyonun faaliyetlerini, gayeleriyle hiçbir ilgisi olmıyan şekilde ve Birleşik Amerikanın müttefikleriyle olan münasebetlerini bozacak bir tarz da yürüttüler ve bu hal Amerikan resmî şahsiyetlerinin şikâyetlerini mucip olacak bir hal aldı. O kadar ki, 1945 te seçim mücadelesi sırasında söylediği nutuklarından birinde Başkan Roosevelt, bu komisyonun kullandığı usullerin «aşağılık ve Amerikan aleyhtarı» olduğunu söylemiş o zaman Cumhurbaşkanı yardımcısı olan Wallace da, «eğer bu komisyonun başkanı, Hitlerden para alan biri olsaydı Amerika'ya ancak bu kadar kötülük edebilirdi» demişti. Bununla beraber, komisyon hiçbir zorluğa uğramadan faaliyetlerini yürütmekte devam etti. 1945 te Truman'ın Cumhurbaşkanlığına geçmesi ve Amerikan dış siyasetinde büyük bir değişiklik vukubulması komisyona faaliyetlerini apaçık bir şekilde yürütme imkânını bahşetti. Tıpkı Birinci Dünya Savaşı sonunda, aynı gayelerle kurulmuş olan Dies Komitesi'nin yapmış olduğu gibi, bu komite de Amerika'yı tehdit eden bir «Kızıl tehlike» parolasını ortaya attı ve halkı korku ve tedhişle göz açamıyacak bir hale getirerek bir panik yaratmıya ve böylece gelecek bir harbin hazırlıklarını tamamlamıya çalıştı. Rankin-Thomas komitesi en kısa bir zamanda en tesirli neticeleri elde etmek için en müsait bir yeri seçtiler: Hollywood. Burası yalnız Amerika'nın değil, bütün dünyanın nazarlarını üzerinde toplamış bir yerdi. Hollywood'ta en ufa kbir hâdise bile büyük gürültülerle dünyanın her tarafına yayılırken, resmî bir komitenin Hollywood'ta bir «Kızıl şebeke» keşfetmesi (!) tabii her yerde büyük bir heyecanla karşılanacaktı ve öyle oldu. 1947 ekiminde «Amerikan Aleyhtarı Faaliyetleri Tahkik Komisyonu» Washington'da toplandı ve Hollywood'un bütün tanınmış simalarını komisyon önünde şahadete dâvet etti. Bu acayip bir mahkeme idi. Evvelâ şahitler iki kısma ayrılmıştı: «dost şahitler» ve «düşman şahitler». Birinciler, komisyon tarafından evvelce tespit edilip kendi gayelerine uygun şekilde şahadette bulunacaklarından emin olunan kimselerden mürekkepti. «Düşman şahitler», Kızıl şebeke»ye dahil olduklarından şüphe edilen kimselerdi.

Evvelâ «dost şahitler» çağırıldı. Bunlardan Adolf Menjon, «Hollywood'nun kızıllarla dolu olduğunu» bildirdi. Gary Cooper, kendisine okunmak üzere verilen birçok senaryolarda komünist propagandası izlerine tesadüf ettiğini, fakat bunları âdeti veçhiyle geceleri yatakta okuduğu için hiçbirini hatırlıyamadığını söyledi. Ginger Rogers'ın annesi ise bir senaristin, kızına şu sözleri söyleterek komünist propagandası yaptırmak istediğini iddia etti: «Paylaşınız, hakkaniyet üzere paylaşınız, işte demokrasi.»

Dâva komedi şeklini almak üzereydi. Fakat sıra «düşman şahitler» in dinlenmesine gelince meselenin ne kadar ciddi olduğu ve ne kadar tehlikeli bir yol üzerinde yüründüğü derhal anlaşıldı, ve Amerika'nın birçok tanınmış şahsiyetleri komisyonun hareket tarzını protesto ettiler. Çünkü, kendileri aleyhinde türlü ithamlarda bulunan bu adamlara kendilerini müdafaa etmek hakkı, şahitlere sual sormak hakkı, avukatlarını celseye iştirak ettirmek hakkı tanınmıyordu. İlk defa komisyon huzuruna çıkan Ring Lardner, suallere «evet» veya «hayır» dan başka türlü cevap vermek isteyince salondan çıkarıldı, John - Howard Lavvson'un, ondan sonra da diğerlerinin avukatları salona sokulmadı. Komisyon başkanı, her gün heyecanlı haberler vererek gazetecileri tahrik ediyordu. Meselâ bir gün Hollywood'un 79 tanınmış şahsiyetinin yıkıcı faaliyetlerine dair deliller toplanmış olduğunu, bir gün Hollywood'ta bir casus şebekesinin mevcudiyetinin kesin olarak anlaşıldığını, bir başka gün, sinema dünyasının birçok tanınmış şahsiyetlerinin «Rus ajanlariyle işbirliği yaptıklarının anlaşılmış olduğunu bildiriyordu.

Komisyonun bu faaliyeti dokuz gün devam etti ve bütün bu iddialara rağmen, haklarında bir sürü isnatlar ileri sürülmüş olan on kişi hakkında en küçük bir delil bile elde edilemedi. Maamafih Thomas - Rankin komitesinin asıl maksadı da delile dayanan herhangi bir suçu meydana çıkarmak değil, Hollywood'da ve bütün memlekette korkulu bir hava yaratmaktı ve bunda oldukça başarı gösterdi: Komite tahhikakata başladığı sıralarda bütün Hollywood stüdyoları bu hareketi protesto etmişler ve komisyon faliyetlerinin durdurulması için birçok teşebbüslerde bulunmuşlardı. Hattâ Hollywood'un mutlak âmiri ve Amerikan hükûmetinin Hollywood'daki temsilcisi Eric Johnston bile, söz ve fikir hürriyetinin Amerikalıların en mukaddes haklarından biri olduğunu ileri sürerek, bu komisyonun Holywood'da bu hürriyetleri tahdit etmek istediğini söylemişti. Halbuki, komisyonun malûm faaliyetinden sonra, aynı adamın ve sinema endüstrisinin 50 den fazla ileri geleninin New-York-ta, Waldorf-Astorio otelinde 26 kasımda yapılan gizli bir toplantı sonunda, «Hollywood on'ları»nın sinema endüstrisinden çıkarılmaları ve k a r a listeye geçirilmeleri Hollywood'ta ses çıkarılmadan karşılandı. Aynı gün Temsilciler Meclisi, «Hollywood on'ları»nın «kongreye hakaret suçundan resmi mahkemelere verilmesini 17 ye karşı 346 oyla kabul etti. Oyların verilmesinden evvel söz alan Rankin, evvelce «on'lar» lehine hazırlanmış bir istidaya imza koymuş olan tanınmış Hollywood şahsiyetlerine hücum ederek şöyle bağırdı: «İmzacılar arasında Edward G. Robinson vardır. Onun asıl adını biliyor musunuz? Asıl adı Emmanuel Goldsberg'tir! Melvyn Douglas'ın asıl adı da Hesselberg'tir!»

Faşist ve nazi taraftarı Rankin yahudi düşmanlığını hiç çekinmeden Amerikan Kongresi'nde ilân ediyordu.

Ayın 26 sında R. K. O. stüdyosu Adrian Scott'la Edward Dmytryck-in kontratını feshetti. İki gün sonra Fox, Ring Lardner'i çıkardı. 2 aralıkta M. G. M. Lester Cole ve Dalton Trumbo'yu çıkardı. Diğer beş kişi ise daha evvelce stüdyolardan çıkarılmış bulunuyordu. İş resmî mahkemeye intikal etti. 1948 ilkbaharında Dalton Trumbo ve J. - H. Lawson'un «kongreye hakaret» suçlarının sabit olduğuna ve birer yıl hapis ve birer dolar para cezasına mahkûm edilmelerine karar verildi. Ve kendilerine kararın Yüksek Mahkemede temyiz edileceği, netice ne şekilde tecelli ederse diğer sekiz arkadaşlarına da otomatikman tatbik edileceği bildirildi.

İki yıl, hiç bir geliri olmıyan, ve hiçbir yerde iş bulamıyan bu insanlar mücadelelerine devam ettiler. Nihayet bir ay kadar evvel, Yüksek Mahkeme, demokratik an'anelerine hiç uymıyan bir kararla, mahkemenin kararını tasdik etti. Şimdi, Hollywood'un on sanatkârı, kendileri hakkında ilk mahkûmiyet kararını veren J. Parnell Thomas'la beraber hapistedirler. Fakat, Amerikan Aleyhtarı Faaliyetleri Tahkik Komisyonu için aldığı paraları suistimal suçundan üç aya mahkûm olan milletvekili Thomas'la, Anayasa'nın kendilerine verdiği hakka dayanarak kendilerini müdafaa etmek istediklerinden dolayı birer yıl hapse girmiş olan bu insanların durumları arasındaki tezat, Amerika'nın bütün namuslu vatandaşlarını bu karara karşı vaziyet almıya zorlamıştır. On'ların durumu yalnız Amerika'da değil Avrupa'da da akisler uyandırmış ve yer yer protestolara sebep olmuştur. Mücadele devam ediyor.

HOLLYWOOD SANATKÂRLARI NE DİYORLAR?

Gregory PECK:

Hürriyetini kaybetmenin birden fazla şekli vardır:

Bir müstebit onu sizden alabilir; fakat hürriyetinizi, fazla meşguliyetinizden yahut fazla şaşkınlığınız dan veya fazla korkutulmuş olmanızdan dolayı elinizden gittiğinin farkında olmadan, azar azar da kaybedebilirsiniz.

Frederic MARCH:

Gerçekte onların kime hücum ettiklerini sanıyorsunuz? Sırada olan kimdir? Kilisede, merasim esnasında neler söyliyeceği kendisine ihtar edilen papazınız mı? Sınıfta neler söylemesi gerektiği kendisine gösterilecek olan çocuklarınızın öğretmeni mi? Yahut, düşündüğünüz şeyleri söylemeden önce etrafınıza sinirli bir nazar atmıya mecbur olacak olan siz mi? Kime saldırıyorlar? Hollywood'tan çok daha ötelere. Beher Amerikan şehrini, her Amerikan köyünü içine alıyor.

Katharine HEPBURN:

Bizler; yazarlar, sanatkârlar, bilginler, öğretmenler; Rankin'ler, Tenney'ler ve şürekâsı tarafından ilk kurbanlar olarak seçildik. Bunun böyle oluşunun sebebi vardır. Tarihin başlangıcındanberi sanatkâr daima halkın ümit ve hülyalarını ifade edegelmiştir. Sanatkârı susturunuz, halkı en iyi sözcülerinden et-

(Devamı 10 da)

Amerikan Emperyalizmi bir hayal midir?

BİRLEŞİK Amerika Devletlerinin menfaatleri kısa bir zaman içinde Orta Amerikaya yayıldı. Amerikan meyva ve şeker şirketleri, Demiryolu ve inşaat şirketleri bu işte önderlik ettiler. Amerikan bankerleri bu bölgede bulunan devletlere borç para vermek suretiyle onların nüfuzlarını takviye ettiler. Petrol ve maden işletme imtiyazları aldılar. Neticede bu bölgede bulunan İngiliz sermayesi eski mevkiini kaybetti. Amerika Birleşik Devletlerinin Orta Amerika ve Doğu Hint - Adalarına yatırdığı sermaye 1930 yılında 1,5 milyar doları bulmuştu.

Amerikanın bu bölgedeki iktisadî menfaatlerinin artmasına müvazi olarak devletlerinin iç işlerine müdahalesi de arttı Amerika bir çok devletlerin gümrük idaresini bizzat ele aldı.

Panama 1903, Dominican Cumhuriyeti 1904, Nicaragua 1910, Hayti 1915 yılındanberi Amerikanı bu neviden bir «himaye»si altındadır. Diğer Orta Amerika Cumhuriyetlerinin hiç birinde de tam bir istiklâl mevcut değildir.

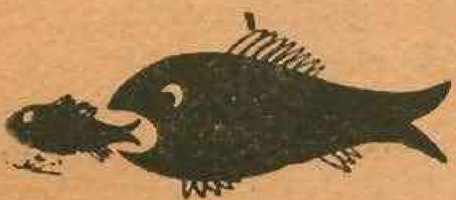
LİBERİA

AFRİKANIN Batı sahillerinde küçük bir zenci cumhuriyeti vardır. Bu zenci Cumhuriyeti Amerikadan hicret etmiş zenciler tarafından 1847 de teşkil edilmiştir. Bu zenci Cumhuriyeti yavaş yavaş İngiliz emperyalizminin nüfuzu altına girmekte idi. Fakat 1911 yılında Amerikanın müdahelesi üzerine İngiltere elini bu memleketten çekti Amerika bu küçük zenci cumhuriyetini nüfuzu altına aldı. Amerikanın Morgan Bankası 1912 yılında Liberia devletine borç para verdi. Amerika Cumhurbaşkanı da Liberia'da vergilerin toplanmasına nezaret etmek üzere bir memur gönderdi. Liberia hudut kuvvetlerinin başına bir Amerikan komutanı getirildi.

1926 da Liberia hükûmeti ile Firestone lâstik ve kauçuk fabrikası arasında yapılan bir mukavele Firestone şirketini bu memlekete hâkim kıldı. Kumpanya 99 senelik bir mukavele ile bir milyon acre'lik arazi kiraladı.

Firestone şirketi memlekti üç taraftan sömürüyordu: Evvelâ kullandığı arazi için pek az bir kira vermekte idi. Yerli işçilere az gündelik veriyor ve çok çalıştırıyordu. Borç olarak verdiği paralara yüksek faiz alıyordu.

1929 da Liberia da esir ticareti yapıldığı iddia edildi. (Hükûmet me murları bu yüzden epiyce para kazanmakta idiler). Liberia o zamanki Milletler Cemiyetine şikâyet edildi.

Fakat Amerika hükûmeti ve Firestone kumpanyası işi Milletler Cemiyetinde o kadar mahirâne idare ettiler ki, Cemiyet müdahaleden vaz geçti. Ve Amerikan memurları Firestone istikraz mukavelesi hükümlerine göre gümrükleri ve bütçeyi kontrola devam ettiler.

MEKSİKA

MEKSİKA Amerikan emperyalizminin nüfuzuna ilk giren memleketlerden biridir.

Amerikadaki Morgan Bankası 1899 yılında Meksika hükûmetine 110.000.000 dolar borç para verdi. Sonradan yapılan demiryolu istikrazları ve diğer istikrazlar sayesinde Amerika birinci dünya harbinden evvel Meksika hükûmetinin mali işlerine burnunu soktu.

Meksikanın gümüş, altın ve bakır madenleri Amerikan sermayesi ile işletiliyordu.

Meksikanın zengin petrol kaynakları da bu bölgede İngiliz Amerikan menfaatlerinin çarpışmasına sebep oldu.

Amerika İngilizlerin adamı olan Huerta'nın 1914 de Cumhur başkanlığına getirilmesine karşı resmen müdahalede bulundu. Amerikan bayrağına hakaret dildiği iddiasile Vera Cruz limanına Amerikan donanması gönderildi. İngilizlerin Huerto'ya silâh göndermelrine mani olundu.

Amerika Meksika petrollerini ele geçirmek için kendi adamı olan Carranga'yı Cumhur başkanı yapmak istiyordu. O zamanki Amerika Cumhur başkanı Wilson, Carranga lehine yaptığı müdahaleleri haklı göstermek için bu adanın yeni bir ana yasa ile memlekete istikrar getireceğini ileri sürmekte idi.

Fakat Carrango Cumhurbaşkanı olur olmaz memlekette bir köylü isyanı patladı. Başında Villa isminde bir köylü bulunan bu isyan gittikçe genişledi.

Fakat Villa Meksikaya girerek Carranga'yı koruyan Amerikan askerlerinin karşısında dayanamadı. mağlup oldu.

1917 de Carranga'nın yaptığı ana yasa da Amerikayı memnun etmedi. Çünkü yeni anayasanın 27 inci maddesine göre Meksika hükûmeti Meksika kaynaklarının yabancılar tarafından hudutsuz bir şekilde istismarına karşı müdahale edebilecekti. Amerikan bu maddeyi tâdil etmekte ısrar eden Carranga'yı bir çok entrikalar sonunda, 1920 de devirtti ve yerine Obregon'u geçirtti. Anayasadaki bu maddenin 1917 den evvel Meksikaya yatırılmış bulunan Amerikan sermayesine tatbik olunmıyacağını kabul edinceye kadar Amerika Obregon hükûmetini tanımadı.

Meksikada yapılan siyasî değişikliklerde Amerikan emperyalist menfaatlerinin rolü hakkındaki misalleri uzatmaya lüzum yok. Aynı dalavereleri Amerikan nüfuzunun hâkim olduğu diğer devletlerde de göreceğiz.

Dünya Barış Komitesi

Yazan: Prof. J. D. Bernal

İdrojen bombası yapmak teklifi, ilmi harb hizmetinde kullanmanın bizi nasıl mânasız bir korkuya sürükleyebileceğini her kese gösterdi. Harb kararı vermek için idrojen bombası, atom bombasından daha az ehemmiyetli askerî bir silâh olarak düşünülebilir. İdrojen bombası buna radyoaktif tesirleri de ilâve ederseniz, insan hayatına doğrudan doğruya, daha geniş ve hesapsız tahribat yapar ki, bu her iki taraf için de, telâfisi mümkün olmayan zararlara sebep olur. Bomba tehdit vasıtası olarak da kullanılamaz. Eğer yapılabileceği isbat edilebilirse, Amerika bunu yapar yapmaz, Sovyet Rusyanın bunu yapamıyacağını zannetmeğe sebep yoktur. Bu şekil harplere nihayet vermek için sür'atle bir şeyler yapmak lâzımdır.

İlk adım olarak her memleket halkının hükûmetlerini, düşman bu bombayı kullanmadıkça, kullanmıyacaklarını ilâna sevketmeleri faydalı olur. İkinci bir yol da, Prof. Joliot Curie'nin telkin ettiği gibi, atom bombasını kullanacak ilk hükûmeti cani olarak ilân etmektir. Bu şekilde bir ilân, muhakkak ki birçok âlimi bu gibi silâhları imâl etmemek kararına kuvvetle sevkedecektir. Daha şimdiden bütün araştırma yapanlar ve Fransız Atom Enerjisi Komiserliği mensupları, eğer atom bombası üzerinde çalışmağı teklif ederlerse, hemen müesseseyi terkedeceklerini katiyetle ilân etmişlerdir. Bütün bu seyir içinde tek selâmet yolu, yalnız idrojen bombasını değil, bütün atomik ve bakteryolojik silâhların mutlak surette men'idir.

Bütün hükûmetler samimiyetle atom silâhları imâlinden ve kullanılmasından vazgeçmeli ve mevcut stokları tahribetmeği de taahhüt etmelidirler; bu stoklara sahip olan diğer müesseseler de aynı şeyi yapmalıdırlar.

Böyle bir taahhütte ihtilâlci hiçbir mahiyet yoktur. Bu esasında, 1925 de gaz ve bakteryolojik harbi men'eden anlaşmadan ve 1932 de silâhsızlanma konferansında bunun temin edilmesinden farklı birşey değildir. Vakıa, bildiğimize göre 1941—45 harbinde gaz ve bakteri muharipler tarafından (bununla beraber Japonlar kullanmağa hazırlanıyorlardı) kullanılmamıştır. Bu tedbiri müessir yapabilmek için, insan dehasının yaratabileceği (processus) (madenlerin işlenmesinden bombanın imaline kadar) Milletlerarası tam bir teftiş sistemi kurulmalıdır. Bu müessese, seyyar ilmî müfettişleriyle beraber milletler arası bir teftiş komitesinin nezareti altında çalışmalıdır. İcabeden zengin materyel ve geniş plânlar böyle bir sistemin çalışmasını isabetli bir hale getirir.

Cidden gerek Anglo-Amerikan ve gerek Sovyet hükûmetleri kontrol ve teftişin mümkün olduğunu kabul ettiler, yalnız bunun nasıl yürütüleceği hususunda küçük bazı noktalarda ihtilâfları vardır. Bu biricik kabule lâyık metottur. Herhangi müstakil bir devletin Baruch'un (atom komitesinde Amerikan mümessili) plânını kabul edeceğini düşünmek bir hayal olur. Baruch bütün atom tesislerinin mülkiyetini ve idaresini, içinde Amerika'nın ve dostlarının daimî bir ekseriyet teşkil edecekleri bir komitenin eline vermekte; ve buna ilâve olarak Amerika'nın bomba stoklarını elinde tutmasını, hudutsuz bir zaman için bomba istihsaline devam etmesini teklif etmektedir.

Bunların hepsinin üstünde olan şey, bütün halkları atom harbinin men'i hakkında yapılan tekliflerden haberdar etmek, bunun şimdiye kadar men'edilmesine, Sovyetlerin inadının sebep olduğu gibi yanlış bir kanaate sahip olmalarına ve aldatılmalarına meydan vermemektir.

Dünya Barış Komitesinde, dünya parlementolarını atom bombasının men'i prensibini kabule sevkeden teşebbüsü, bu memlekette de (İngiltere'de) dikkat nazarına alınmalıdır. Hiç olmazsa bunun Avam Kamarasında ciddiyetle münakaşa edildiğini görmek isteriz. Ergeç halkın iradesi bütün bu harb dehşetleri karşısında kendisini gösterecektir. En mühim ve âcil olan şey çok geçmadan bunun yapıldığını görmektir.

Tütün işçilerimiz ve ekicilerimiz feci durumdadır

Zaten normal zamanlarda senenin 4—5 ayını aylak geçiren tütün işçilerimiz artık büsbütün iş bulamaz hale gelmişlerdir. Yıllardanberi sanayiimiizn çeşitli alanlarında müzmin bir şekilde devam eden işsizlik, iki yıldır her yanı sarmakta ve sosyal varlığımızı içinden kemirmektedir. Marşal Plânından faydalanma ile yerli sanayiimizin de ocağına incir dikilmiş ve böylece ilk olarak dokuma sanayii ve tütünde tam bir iflâs baş göstermiştir.

En büyük tütün alıcımız olan memleketler; Almanya, şimalî ve garbî Avrupa memleketleri birer birer Virijinya tütününe alıştırılmış ve elimizden gitmiştir. Bir tütün memleketi olan Türkiyemizin yüksek tabaka mensuplarından çoğu dahi çesterfild veya kemıl içer olmuşlardır.

Aslında dünyanın en nefis tütünlerine sahip olan tütün piyasamıza hâkim sermayedarlar; ötedenberi imali ucuza mal etmek hırsı ile, çoğunu işletmeden çöpü ve gübresi ile dış memleketlere göndere, göndere fena bir şöhret almışlar ve son defa dünyayı silindir gibi çiğneyip geçen Amerikan sermayesinin ağır baskısı altında çökmeye yüz tutmuşlardır.

Her yıl karakış başlangıcına kadar amele kadınlı erkekli, çoluklu çocuklu tütün depolarında çalışır ve bir kaç ay depolar mecburi tatil devresine girince; çoğu civar memleketlere, tütün ekilen yerlere dağılıp oralarda çalışarak kışı geçirirlerdi. Evcek tütünde esir gibi çalışan işçinin ellerine neticede korkunç derecede az bir para geçer ve onlar bunla ancak ölmiyecek kadar bir şey yiyip perişan halde yaşar dururlardı. Bu hal normal sayılan zamanlarda bu minval üzere devam edip gidiyordu. Bu müzminleşen sefaleti kanıksıyan tütün işçisinin durumu bir kaç yıldanberi büsbütün kötüleşmiştir. İkinci Dünya Harbinden sonra herkes memleketin dış ticaret imkânlarının genişliyeceği ve böylece yerli sanayiimizin gelişip, ihracatımızın artacağını umarken, daha feci durumlar birbirini kovaladı. Marşal Plânı gereğince hariçten memleketimize sokulan Amerikan malları yerli sanayiimizi felce uğrattı. Böylece memleketimiz dokumasına varıncaya dek her türlü mamûl eşyayı hariç ten alan bir pazar haline geldi. Tütün gibi sayısı bir kaçı geçmiyen değerli ihraç mahsullerimizin karşısına da Amerika dikildi. Tütün imalcileri bu durum karşısında kadrolarını daraltmak, işçiliği âzamî derecede ucuza mal etmek istediler. Böylece ötedenberi bir erkek işçiye göre çok düşük yövmiye ile çalışan ve her türlü baskı ile elinden daha çok iş alınan kadın ve çocuk işçileri çalıştırır oldular. Erkek tütün işçileri bütün bir yıl işsiz, güçsüz kahve köşelerinde en kötü şartlarda sürünmiye başladılar. Korkunç bir açlık ve her türlü mahrumiyet işçi barınaklarını; tavan aralarını, bodrumları, gece konduları, mahzenleri kaplamıştır. Sefalet gittikçe artan feci bir tempo ile ilerlemektedir.

Sözde ortalıkta; sigorta, çalışma, iş ve işçi bulma bürosu gibi bir takım boş ve sırf iktidar partisine öğünme ve propagandasına yarıyacak teşekküller mevcuttur, üstelik bu içler acısı durum karşısında muhalefet ve muvafakat olaylara gözlerini kapayıp sıkılmadan rey avına çıkabiliyorlar ve işçilerimizi işlerin den eden Marşal Plânını hâlâ göklere çıkarmak yolunda çırpınıyorlar..

Hani demokrasinin alfabesine dahil olan: müsavi hak ve ücret prensibi nerede kaldı. Tütün istihsalinde düşük yövmiyeli kadın ve çocuk işçiler tamamiyle erkeklerin yerini almış gibidir.

Tütün istihsalindeki bu feci durum, tütün eken küçük toprak sahip lerinde de aynen mevcuttur. Geçen yıl etraftan gördüğü teşvikle tarlasını donatan köylü mahsulü toplayıp pazara getirince dona kalmıştır. Çünkü elinden son derece düşük bir fiyatla tütünleri alınmak istenmiştir. Bu feci durum karşısında mahsulünü yok bahasına vermektense çürütmeyi tercih etmiş ve bu yıl tütün ekenlerin sayısı birdenbire düşmüştür.

Şehirde tütün istihsalinde iş bulamıyan amele köye akmış orada da boğaz tokluğuna iş temin edemez olmuştur. Bu küçümsenmiyecek bir meseledir. Memlekette geçimi tütünden olan milyonlarca insan vardır. Tütün istihsalindeki bu durgunluğun devam etmesi yüzbinlerce yuvanın mahvı demektir. Sınırsız bir iştiha ile pazar avına çıkanların neden dolayı harp kışkırtıcısı olduğunu ve neden dolayı halkları sefalet ve ölüme mahkûm ettiklerini bu acı memleket realitesinde bir kere daha görüyoruz. Sömürgeciler ve onların ücretli memurları halkın kendi meseleleriyle meşgul olmasına ve durumunu korumasına boyuna engeller çıkararak onların gözlerini mütemadiyen dışa - dış tehlikeye - çevirtmeğe uğraşırlar ve devamlı bir harp havası yaratmak surtiyle aşikâr haksızlıkları örtbas etmeğe çalışırlar.

F. Saffet

Demokrat Parti ve grev hakkı

Muhalefet saflarında iken Demokrat Parti mensupları her vesile ile işçinin karşısına çıktıklarında, Türk işçisinin en esaslı demokratik haklarından birinin grev hakkı olduğunu defalarca tekrarladılar.

En son olarak seçimlere bir ay kala Sendikalar Birliğinin yaptığı yıllık Genel Kurul toplantısına Demokrat Parti adına çağrılan Köprülü, partisinin işçi sendikaları gibi işçinin iktisadî sahada haklarını koruyacak gayrı siyasî teşekküllerin siyasete âlet edilmelerine şiddetle aleyhtar olduğunu ve grev hakkının bütün demokrat ülkelerde tanındığı gibi Türkiyede de işçinin en tabiî hakkı olması gerektiğini hiç bir tevile imkân bırakmıyan bir katiyetle belirtti. Bizzat Celâl Bayar da Anadoluda muhtelif yerlerde halkla yaptığı konuşmalarda, iktidara geldikleri takdirde işçimize grev hakkı tanıyacaklarını söyledi. Mamafi aynı ağızların 1946 seçimlerinde bunun tamamen aksi bir dil kullandıklarını da işçi sınıfı unutmadı.

C .H. P. nin işçi politikasının acıklı neticeleri dünyaca biliniyor. Kukla Sendikaları Birliklerinin ipleri en azılı C. H. P. liler dünyanın gözü önünde avuçları içinde bulunduruyor ve siyasî mitinglerinde kalabalık olsun diye bunları kullanıyorlardı. Sözde bağımsız diye ortaya atılan ikinci Sendikalar Birliğinin de arkasından Kessler'ler Fındık oğulları sırıtıverdiler. C. H. P., totaliter devrenin karanlığı içinde iktidarda ağalık sürdüğü devirlerde faşist idareler tipinde kukla işçi korparasyonları, ismi var cismi yok teşekkülleri daima kolleksiyonunda bulundurmuş ve memlekette zarurî olarak çok partili sistem ve tek dereceli seçime geçilince aynı baskıyı isim değiştirerek idame ettirmek sevdasına kapılmıştı. Irmak, Sirer, Barkın gibi çekirdekten işçi düşmanı ve Nazizm hayranlarının işçi dâvamızı ne türlü ele aldıkları ve demokrat memleketleri kendimize nasıl güldürdükleri herkesin malûmudur.

Acaba sendikalarımızın arzettiği bu feci durum karşısında iktidara gelen D. P. Türk işçisine ilk hamlede beklediği başlıca ekonomik hak ve müdafaa vasıtası olan grev hakkını tanıyacak ve bağımsız yani işçinin kendi inisiyatifi ile kurulup kendisi tarafından idare edilen sendikaların kurulması için sosyal imkânları sağlıyacak mı?

F. Saffet

Neden Sosyalizm?

(Baş tarafı 3 de)

dar kendi hayatı üzerine hareketiyle tesir edebiliyor, ve bu prosesüste şuurlu fikir ve irade bir rol oynıyabiliyor.

İnsan doğarken irsiyetin tesiriyle, değişmiyen ve değiştirilmeyen, ve insan cinsinin karakteristiği olan tabii meyillerden ibaret olan muayyen biolojik bir şekil almaktadır. Bundan başka, hayatı boyunca, diğer insanlarla münasebeti ve diğer bir ço ktesir tipleri sayesinde, cemiyetten aldığı bir kültürel şekil iktisap eder. Zamanla değişmesi mümkün olan ve çok geniş bir şekilde fert ile cemiyet arasında ki, münasebeti tayin eden bu kültürel şekildir. Modern antropoloji «Primitif» denilen kültürlerin mukayeseli tetkiki ile, insanların içtimai tarzı hareketinin çok büyük farklar arzedbileceğini bize göstermektedir; zira bu içtimai hareket tarzı cemiyette baş rolü oynıyan organizasyon tipleri ve kültür tiplerine bağlıdır. İşte, insanların istikbalini düzeltmeye çalışanlar bu vakaya ümit bağlıyabilirler: insanlar biolojik yapılar yüzünden birbirlerini mahvetmeye veya kendi kendilerinin sebep oldukları acı bir sonun esiri kal maya mahkûm değildirler.

Cemiyetin yapısı ve insanın kültürel durumu, hayatı mümkün olduğu kadar tatmin edici bir hale getirmek üzere, ne şekilde değişmelidir şeklinde bir sual soracak olursak, bizim değiştirmemize imkân olmıyan bazı şartların mevcudiyetini unutmamalıyız.

Hollyvutun onları

mış olursunuz. Kültürü yok ediniz, halkın daha iyi bir hayat için kuvvet aldığı en büyük ilham kaynağını yoketmiş olursunuz.

Her cephede hücuma geçilmiştir. Yazarlar ve öğretmenler iftiraya uğrarken işçi, kendisine o kadar pahalıya malolmuş olan teşkilâtlanma hakkından ediliyor ve memurlar git tikçe artan enflâsyon ve işsizlik tarafından çok aşağı bir hayat seviyesinin kendilerine empoze edildiğini görüyorlar .

İşte bizi parçalamak ve harbe giden yola sürüklemek istiyenlerin plânı budur.

William WYLER (Rejisör):

Bugün Hollywood'ta «Hayatımızın en güzel günleri'ni yeniden çevirmek müsaadesini alamam. Bu doğrudan doğruya Amerikan Aleyh tarı Faaliyetler Komitesinin meydana getirdiği bir neticedir. Bu komisyon namuslu insanları, fikirlerini ifade etmek cesaretini gösteremiyecek kadar korku içinde bırakıyor. Bu komisyon Hollywood'ta panik yaratıyor. Korku, kendiliğinden bir sansür yaratıyor ve bu sansür sinemayı felce uğratıyor.

Dünya milletlerinin barışın kurulması yolundaki faaliyetleri

(Baştarafı orta sahifede)

mesine dair çağırının altını imzalamıştır. Köylerde ve büyük şehirlerde imza kampanyası aynı hızla yürütülmektedir.

LÜBNANDA:

Beyrutta Lübnan barış taraftarları millî komitesi Stokholm çağırılarının altlarına imza toplama işini Lübnanın en uzak noktalarına kadar yaymıştır. Lübnan demokratik sendikalar federasyonu 14,000 imza toplamıştır.

ÇİNDE:

Çin başkenti Pekin de dün 50,000 den fazla insan Stokholm barış taraftarları tarihi kongresinin atom silâhının yasak edilmesine dair olan çağırısı altına imza toplamak için bir miting yapmıştır. Mitingde söz alan You-bou-çen, dünya barışı - nın kurulması için büyük Çin halkını harp kışkırtıcı ve sömürgecilerle aktif savaşa çağırmıştır.

Genel Çin sendikaları federasyonu organı olan Bun — Çen — Şibau gazetesi Çin işçilerini Stokholm barış taraftarları kongresinin çağırısını imzalamıya davet etmiştir.

Çin demokrat işçi partisi büyük atom araştırıcısı ve dünya barışının kurulması yolunda aktif olarak savaşan Frederic Jolliot Curie'nin vazifesinden uzaklaştırılmasını öfke ve nefretle Fransa hükûmeti nezdinde protesto ettiğini bildirmiştir.

Çinde büyük arazi sahiplerinin çiftlikleri topraksız, fakir Çin köylülerine dağıtılmaktadır.

İSRAİLDE:

İsrail barış taraftarları büyük atom alimi Frederic Jolliot Curie'nin barışçı gayelerinden ötürü işinden uzaklaştırılmasını protesto etmişler ve Tel- Aviv de çıkan gazetelerde bu protesto mektubu yayınlamışlardır.

KOREDE:

Demokratik Kore halk cumhuriyetinde 2 hafta sonunda 5,800,000 kişi Dünya Barış taraftarları Stokholm çağırısının altına imza koymuştur.

ÇİNDE:

Harbin, Çujang'da barış komiteleri kurulmuştur. Profösörler, öğrenciler ve her meslekten aydınlar Stokholm çağırısının altına imza toplama hareketine katılmışlardır.

Şanghayda 400,000 den fazla imza toplamıştır.

HİNDİSTANDA:

Bombayda dünya barış taraftarları Stokholm çağırısı altına «2,000 imza konulmuştur. İmza toplama işi burada ve diğer hind şehirlerinde hararetle devam etmektedir.

JAPONYADA:

Japonya milli sendikaları ve barış komiteleri Stokholm çağırısına imza toplamak maksadile 2.000,000 bülten yayınlamıştır. Bunlardan 10,000 lercesi kapışılarak imzalanmıştır.

MISIRDA:

Mısır ileri gelenlerinden çoğu, parlamentoya mensup saylavlar dünya barış taraftarları Stokholm çağırısının altını imzalamışlardır.

MACARİSTANDA:

Budapeştede dünya sendikaları federasyonu mayıs sonlarında yaptığı toplantıda bütün dünya emekçilerini Stokholm barış taraftarları kongresinin çağırıları altına imza koymıya davet eden bir beyanname yayınlamıtır. §

POLONYADA:

Polonya Kızıl Haç genel idare kurulu son yaptığı toplantıdan sonra dünya Kızıl Haç teşkilâtı merkezine bütün teşkilâtın dünya barış taraftarları Stokohlm çağırısı altına imza koymalarını istiyen bir beyanname göndermiştir.

Lotz şehri profesör ve öğrencileri Oxford Üniversitesi gençlerine bir davetname göndererek onları Stokholm çağrısının altına imza koymıya çağırmışlardır.

FRANSADA:

Marsilya, Lyon ve daha başka Fransız şehirlerinde amele ve memurlar Stokholm çağırısına imza koymaktadırlar.

DOĞU ALMANYADA:

Hür Alman g e n ç le r birliği 7,000,000 dan fazla imza toplamışlardır. Kuzey Ren Festifalyada 17000 kişi, barış taraftarları Stokholm çağırısını imzalamışlardır.

İTALYADA:

İtalya Savunma Bakanı Rakkarti İtalyada en son sistem Amerikan tipi harp malzemesi yapımına başlandığını bildirmiş ve Torinoda seri halinde avcı uçakları çıkarılmıya başlanmıştır. Torino işçileri bu hareketi protesto etmişler ve işlerini terk etmişlerdir.

El değiştiren iktidar

(Baş tarafı 1 inci sa: de)

imkânı verdi? Fırtınaya çevirmeğe çalıştığı buhranlı havayı birden bire neden yumuşattı?

1) Halkın, Halk Partisine ve onun hükûmetine karşı hoşnutsuzluğunu filî ve kitlevî hareketlerle göstermeğe başlamasının burada başlıca rolü oynadığına şüphe yoktur. Bilhassa son zamanlarda türlü sebeplerin doğurduğu kitle çıkışları Halk Partisini derin düşüncelere sevkedecek, cesaret kıracak kadar mânalı ve tehlikeliydi. Böyle bir hava içinde baskı yapmanın ateşle oynamak olacağını Halk Partisi erkânı anlamamazlık edemezdi. Bununla beraber memleketi askerce bir zihniyetle idare etmeğe alışmış bir iktidarın, bir polis hükümetinin, ortada kendisince daha ciddi sayılacak başka sebepler olmadan, kitle çıkışlarına fazla önem vereceğini, halka boyun eğeceğini düşünmek de biraz saflık olur.

2) Fakat memleketin bağımsızlığı pahasına muhafaza edilen bir iktidar bağımsız bir iktidar olamazdı. İktidarın asıl sahibi olmaktan çıkarak bir vasıtası haline gelen bir partinin boyun eğdiği bir kuvvet bulunması gerekti. Bu kuvvetin elindeki âletin işe yaramaz bir hale geldiğini gördüğü anda onu yenisiyle değiştirmesine bir sebep yoktur. Hem sonra, harp içinde ve harp sonrası devresinde irticam, hürriyet ve demokrasi düşmanlığının yuvası, bayrakları olmuş bir partiye demokrasinin önderliği rolünü oynatmak, başka milletleri aldatmak ta zaten zor oluyordu Memleket içinde itibarı sıfıra inen, memleket dışında silâh tüccarlarından başka dostu bulunmayan posası kalmış bir partiyi iktidarda tutması iktidarın hakiki sahipleri için zararlı neticeler de doğurabilirdi.

Seçimlerin sonuçlarına dair Amerikan dış bakanlığının yayınladığı resmî tebliğ Halk Partisini kadere boyun eğdiren şeyin ne olduğunu anlatmaya kâfidir. Bu resmî tebliğ Türkiyedeki iktidar değişikliğini demokrasinin bir zaferi, bir delili şeklinde göstermeğe çalışıyor. Amerikan Dış Bakanlığının bu gayreti nedendir? Bu olay bize Amerika halkının, Türkiyede irticaı destekliyen ve besliyen Amerika hükûmeti karşısındaki durumunu, Amerika hükûmetine yaptığı baskının derecesini göstermiyor mu? İç işlerimize karışmadığını her fırsatta iddia ve ilân eden Amerika hükûmeti seçimlerin hemen ertesi gün yaptığı bu tebliğle iç işlerimize müdahalenin böyle kaba bir misalini göze alması bu baskının ciddiyetine bir delil değil midir? Fakat iktidarın el değiştirmesinden beklenen faydalar bu kadarla kalmıyor, dahası var.

3) Akdeniz bloku bugünlerde yine bahis konusu olmağa başladı. Yugoslavya ile Yunanistan arasındaki yakınlaşmadan sonra bu blokun başarılı bir sonuca bağlanması şansının arttığından bahsediliyor. Yugoslavya ile Yunanistanın yakınlaşmasını kolaylaştıran âmil Plastiras'ın iktidara gelmesini sağlıyan Amerikan ültimatomu değil midir? Yugoslavya Akdeniz blokuna açıkça iştiraki göze alırken eski sosyal prensiplerine hâlâ bağlı görünmek için, bir zamanlar faşist ve mürteci diye ilân ettiği, şimdi kendileriyle işbirliği edeceği hükûmetlerde şeklen olsun bazı değişiklikler görmeğe ihtiyacı vardır. Yunanistanda bu işi Amerikan ultimatomu temin etti. Türkiyede yeni seçimler ayni işi niçin görmesin? Tito partisinin organı olan Borba gazetesinin Türkiyedeki seçim neticelerini «Demokrasi kuvvetlerinin bir zaferi olarak selâmlamakta» acele etmesi mânalı değil midir?

Görülüyor ki, Halk Partisinin seçimleri oluruna bırakmasında iç baskının tesiri olduğu kadar dış âmillerin, dış baskılarında tesiri vardır. Türk halkının, yıllarca zulmünü gördüğü bir partiye karşı olan nefretini istismar etmek istiyen bu dış baskının gayesi, dünya umumî efkârını, memleketimizde demokrasinin varlığına inandırmak ve böylece harp hazırlıklarının gerekli kıldığı yeni bir takım siyasî tertiplere daha elverişli bir hava yaratmaktır.

Türk halkı D. P. ye, C. H. P. ye karşı olan nefretini ifade etmek için oy vermiştir. D. P. den yarasına merhem ummuyor. Partiler rol değiştirmişlerdir. Halk Partisi Demokrat Partiyi doğurmuş ve yetiştirmişti. Demokrat Partinin, iktidardan düştükten sonra çökmeğe yüz tutan Halk Partisini payandaladığını gösteren emareler şimdiden belirmeğe başladı. Birbirlerini düşürüp kaldırarak müşterek yollarına devam etmeğe çalışacağa benziyorlar. Bakalım ne zamana kadar.

BARIŞ

BARIŞ

BARIŞ

Sahibi ve neşriyatı fiilen idare eden: *Rifat PELVAN*

Abone şartları: Yıllığı 500 Altı aylığı 250 kuruş.

İdare yeri: Ankara Caddesi İzzettin Han No: 49

Posta kutusu: 54 — Aksaray

Basıldığı yer: Alişan Dobra Matbaası

15 Günlük Politika - Fikir - Sanat Dergisi

Fiatı 25 Kuruş

SAYIN OKUYUCULARIMIZA

Çıkmıya başladığı günden itibaren BARIŞ'a sürekli olarak, memlektimizin her tarafından şiir ve yazı yağmuru yağmakta devam ediyor. Memleket çapında gösterilen ilgiden ötürü teşekkürü bir borç bilir; bütün bu yazılara ayrı ayrı cevap vermiye, onları neşretmiye ne yerimiz ve ne de vaktimiz müsait olmadığından sevgili okuyucularımızdan özür diler ve şu noktaların bilhassa dikkate alınmasını rica ederiz:

1 — BARIŞ mecmuası, her şeyden önce günümüzün memleket ve dünya ölçüsünde en önemli hayati meselesi olan BARIŞ DAVASI nı ele almış bulunmaktadır. Mecmuamızda birinci plânda bu konu ile ilgili noktalar belirtilmektedir.

2 — Yer darlığı ve maddi imkânsızlıklar yüzünden sanat'a ait yazılara ancak iki sahifemizi ayırabilmekteyiz. Bu iki yaprağın da içinde bulunduğumuz şartlarda arttırılmasına imkân yoktur. Esasen bu sayfalara da daha ziyade Barışla ilgili sanat yazıları koyulmıya çalışılmaktadır.

3 — Mecmuamızın yaşaması ve uzun ömürlü olması için abone olmanız ve yeni aboneler bulmanız şarttır. Zira mevcut bayi teşkilâtlarına bel bağlayarak böyle bir dâva dergisinin yaşamasına imkân yoktur.

Bu itibarla sayın okuyucularımızın, mecmuanın satış ve dağıtılma işi ile bilfiil meşgul olmalarını ve türlü maddi zaruretler içinde çıkartmaya savaştığımız BARIŞ dergisinin ve onunla birlikte Barışı savunma dâvasını muzaffer olması için, ellerinden gelen yardımı yapmalarını dileriz.

4 — Dünya Barışı ile ilgili konular üzerinde sayın okuyucularımızın yayınlananlardan gayrı, bildikleri yeni şeyler varsa göndermelerini bilhassa rica ederiz. Yine Barışla ilgili sorularını da cevaplandırmıya çalışacağız.

5 — Barış, sayfalarında memleket meselelerine geniş ölçüde yer vermek azmindedir. Yaşadığımız devirde; ekonomik, sosyal, kültürel, politik hemen bütün meseleler Barışla sıkıdan sıkıya ilgili bulunmaktadır. İlk bakışta Barışla olan ilgisi az gibi görünen mevzuların altları kazınınca yine Barış görülmektedir.

6 — Nâzım Hikmet'in haksız yere 13 yıldanberi zindanlarda çürütülmesi ve bu tarihî adlî hatanın iç ve dışta millî itibarımızı sarsacak muazzam bir hadise olması Barışı ilgilendirdiğinden ötürü okuyucularımızın bu dünya çapında Barışsever yüce şairimizin bir an önce hürriyete kavuşması yolunda kanun çerçevesi içinde aktif savaşa katılmalarını istiyoruz.

Bugün için Nâzım Hikmet'in kurtarılması dâvası, memleket ve dünya çapında insanlığı iztirap ve haksızlıklardan kurtarma demek olan Barış dâvasının bir parçasıdır. Siyasî, fikrî, kültürel inanışları ne olursa olsun memleketimizin bütün iyi niyetli, namuslu, hak ve adaletten ayrılmaz insanlarını Dünya Barışının kurulması ve Nâzımın kurtarılması yolunda harekete çağırıyoruz.

BARIŞ

BEREKET ARSLAN VAR...